

SOSYAL BİLİMLER VE TOPLUM (4.öğrenme alanı-1.kazanım)

Sosyal Bilimler:

Nümismatik (Nümizmatik): Paralar ile madalyonların üstünde yer alan yazı ve resimlerin bilimsel açıdan değerlendirmesini yapan bilim dalıdır.

Tarih: Geçmişteki olayları sebep-sonuç, yer, zaman ilişkisi içinde açıklayan bilim dalıdır.

Sosyoloji: Toplumun örfünü, adetini, yaşam biçimini, toplumsal olay ve kurumları inceleyen bilimdir.

Sosyoloji ile uğraşan bilim adamlarına sosyolog denir.

Coğrafya: İnsanın içinde yaşadığı çevrenin özelliklerini, insan-çevre etkileşimi inceleyen bilim dalıdır.

Felsefe: Varlığın ve bilginin kaynağını bilimsel olarak araştıran bilim dalıdır.

Arkeoloji (kazi bilimi): Geçmişte yaşayan insan topluluklarının oluşturduğu siyasi, sosyal ve kültürel yapısını kazı yaparak inceleyen bilimdir.

Arkeoloji ile uğraşan bilim adamlarına arkeolog denir.

Psikoloji: İnsan davranışlarını ve davranışın altında yatan nedenleri inceleyen bilim dalıdır.

Psikoloji ile uğraşan bilim adamlarını psikolog denir.

Antropoloji: İnsan kalıntılarını, fiziksel ve biyolojik yapılarını inceleyen bilim dalıdır.

Antropoloji ile uğraşan bilim adamlarını antropolog denir.

Hukuk: Toplumsal hayatı düzenleyen hukuk kuralları ile iç içe yaşıyoruz. Toplumun genel yararını sağlamak için konulan kanunların bütününe hukuk denir

Ekonomi: İnsanların ihtiyaçlarını karşılamak için yapılan üretim, dağıtım, tüketim ve ticaret faaliyetlerini ve bunlarla ilgili etkinlikleri inceleyen bilim dalıdır.

Kronoloji (zaman bilimi): Geçmişten günümüze meydana gelen olay ve olguların zamanını tespit ederek sıralayan bilim dalıdır.

Filoloji (dil bilimi): Dillerin tarihini gelişimini ve değişimini araştıran bilim dalıdır.

Sosyal Bilimler, Sağlık ve Teknoloji alanındaki kurumlar:

Teknoparklar: Teknoparklar, üniversite-sanayi iş birliğiyle bilgiye ve ileri teknolojilere dayalı sanayi firmalarının güçlendirilmeleri amacıyla kurulur. Sanayi firmalarının yenilikçi çalışmalarının desteklenmesi, eğitim ile verimliliğinin artırılması ve uluslararası rekabet güçlerinin yükseltilmesi amaçlanır.

Tübitak Bilim Fuarı: Millî Eğitim Bakanlığı ile TÜBİTAK arasında imzalanan protokol gereği Ortaokul ve Lise öğrencilerine farklı bilim dallarını tanıtmak, sevdirmek, merak uyandırmak amaçlanmış ve bu kapsamda bilim fuarlarının desteklenmesine karar verilmiştir. Her sene okullarda öğretmenler öncülüğünde bilim fuarları düzenlenmektedir.

Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu: Bu Kurul, bilim ve teknoloji politikalarının tespitinde önemli rol oynar.

Üniversitelerin kurulması, yurt dışına öğrencilerin gönderilmesi Atatürk döneminin önemli gelişmelerindendir.

CUMHURİYET DÖNEMİ BİLİM İNSANLARI

BİLİM İNSANI	YAPTIĞI ÇALIŞMALAR
Osman Turan (1914-1978)	--- Selçuklu devri Türk tarihi ve medeniyeti araştırmalarıyla tanınan bilim insanıdır. --- “On İki Hayvanlı Türk Takvimi” adlı eseriyle ilim aleminde tanındı.
Nüzhet Gökdoğan (1910-2003)	--- Gök Mekaniği ve Astronomi ile ilgilenmiş ve gözlemevi kurdurmuştur. --- Türk Matematik Derneğini, Türk Üniversiteli Kadınlar Derneğini ve Türk Astronomi Derneğini kurmuştur.
Gazi YAŞARGİL	--- Mikro cerrahi yöntemiyle beyin ameliyatı yapmıştır. --- Dünya Beyin Cerrahları Birliği tarafından “yüzyılın adamı” seçilmiştir.
Aziz SANCAR	--- ABD Ulusal Bilimler Akademisine seçilen ilk Türk’tür. --- DNA harita araştırması sayesinde 2015 yılında Nobel Kimya ödülünü kazanmıştır.

HAYALİMDEKİ GELECEK (4.öğrenme alanı-2.kazanım)

İnsanların merak ettikleri konulardan birisi de gelecekte insanlığın nasıl bir hayat tarzına sahip olacağıdır.

Şüphesiz geleceğin nasıl olacağını gösteren etkenlerden biri de teknolojik gelişmelerdir. Teknolojik gelişmeye bağlı olarak sosyal, siyasal, ekonomik, kültürel değişimler birbirini etkileyerek farklı bir dünya oluşturmaktadır.

Ünlü fizikçi Einstein (Aynştayn), “Hayal gücü bilgiden daha önemlidir.” diyerek geleceğin mucitlerine yol göstermiştir.

Hayal gücü, bilimsel araştırma sürecinin her basamağında önemlidir. Farklı fikirler üretebilmek, uygulanabilir çözümler sunabilmek, özgün sorular ortaya koyabilmek hayal gücü ile mümkündür.

Konya Bilim Merkezi : Bilim merkezleri, farklı yaş gruplarından ve farklı birikime sahip bireyleri bilimle buluşturur. Bilim ve teknolojiyi toplum için anlaşılır ve ulaşılır bir hâle getirmeyi amaçlar. Deneysel ve uygulamalı etkinlikler içeren ziyaretçilerini denemeye ve keşfetmeye teşvik eder.

Bilim merkezleri, ziyaretçilere aktif şekilde gezebilecekleri, dokunabilecekleri, deneyebilecekleri sergiler ve dinamik ortamlar sunar. Özellikle küçük yaştaki ziyaretçilerin kendi başlarına karar verebilen ve sorumluluk sahibi bireyler olmalarına katkı sağlar.

TÜBİTAK, bilim merkezlerinin toplumumuzda bilim kültürünü yaygınlaştırmak için son derece kritik bir rol üstleneceği öngörüsünden yola çıkar. Ülkemizde bu merkezlerin kurulmasını ve yıllar içinde sayılarının artırılmasını hedefler.

Bilim merkezleri gibi kuruluşların gelecekte büyük buluşlara imza atacak bilim insanlarının yetişmesine önemli katkıları olacaktır.

ARAŞTIRMA YAPIYORUM (4.öğrenme alanı-3.kazanım)

BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE BİLİMSEL ARAŞTIRMA BASAMAKLARI

Bilimsel araştırma; herhangi bir olayın, bir iddianın gerçekliğini ortaya koymak için yapılan bilimsel çalışmalardır.

Kütüphaneler en büyük bilgi kaynaklarımızdandır. Kütüphanelerde kaynak arama ve tarama belli yöntemlere göre yapılmaktadır. Kitap istek formu ile bilgi fişi hazırlamak araştırmak için gerekli çalışmalardır.

Bilimsel Araştırma Basamakları

Okuduğumuz kitapların nasıl yazıldığını, hangi aşamalardan geçtiğini hiç düşündün mü ?

Araştırma çalışmalarında bilimsel araştırma basamaklarına göre hareket etmemiz araştırmamız da bize kolaylık sağlayacaktır. Şimdi bilimsel araştırma basamaklarına bir göz atalım.

Kaynakça: Yararlanılan kaynakların araştırma sonunda belirtildiği bölüme denir.

Kaynakça bölümünde ;

1- Yazarın adı soyadı **2-** Kitabın adı **3-** Kitabın yayınevi **4-** Basıldığı yer ve tarih bulunur.

ÖRNEK:

Kitap Örneği: KARABIYIK, Erol, Deyimler Sözlüğü, Üner Yayıncılık, Ankara, 1993

Dergi Örneği: Bilim Çocuk Dergisi, Sayı 108, 2007

Ansiklopedi Örneği: Gençler İçin A'dan Z'ye Genel Kültür Ansiklopedisi, Cilt 2, İstanbul 2003.

İnternet Sitesi Örneği: www.tdk.gov.tr

BİLGİ NOTU: Kaynak belirtilmezsek eseri hazırlayan insanların **emeğine saygı göstermemiş oluruz.**

Aşağıda bilimsel araştırma basamaklarını göz önünde bulundurarak araştırma çalışmasına yer verilmiştir.

- Konu olarak küresel ısınma belirlendi.
- Küresel ısınmanın insanlığın sorunlarından biri olduğunu ve bu konu ile ilgili önlemler alınmazsa milyonlarca insanın olabileceği varsayımında bulunuldu.
- Küresel ısınma ile ilgili çeşitli haberler dinlendi ve makaleler okundu. Kitap ve dergi gibi çeşitli kaynaklardan da bilgiler edinildi.
- Küresel ısınma ile ilgili edinilen bilgiler sınıflandırıldı ve öne sürülen varsayımlarına uyumlu olup olmadığını kontrol edildi.
- Toplanan bilgiler son kez bir daha kontrol edilerek bir araya getirildi, yorumlandı ve metin oluşturuldu. Metnin sonunda çözüm önerilerinden bahsedildi. Metin oluştururken bilgileri alınan kaynaklar dipnot ile gösterildi.

Telif Hakkı: Herhangi bir bilgi veya düşünce ürününün kullanılması ve yayılması ile ilgili hakların yasalarla belirli kişilere verilmesine telif hakkı denir.

Telif hakları ihlali 1886 tarihli Bern Sözleşmesi'nden bu yana korsanlık olarak adlandırılmaktadır.

Bu sözleşmeye göre “herhangi bir nesneden yapılan ve kopya niteliğine sahip her tür ürün, eğer hak sahibinin izni olmaksızın üretilmiş ise” korsan ürün olarak nitelendirilmektedir.

Orijinal bir eserin kopyalanması veya kullanılmasına izin verme hakkına denir. Sembolü

dir.

Patent: Sahibinin izni olmadan, başkalarının buluşu üretmesini, kullanmasını veya satmasını belirli bir süre boyunca engelleme hakkının verilmesine patent denir.

Oluşturulan yeni bir eser ya da buluşun patenti veya telif hakkı alınmalıdır. Hangi alanda olursa olsun yeni bir buluş ve yöntem sahibi patent alabilir. Bu belgede ülkemizde “**Türk Patent ve Marka Kurumu**” tarafından verilmektedir.

Çeşitli kuruluşlar aracılığıyla eserler uluslararası alanda da korunmaktadır. Bu kuruluşlardan birisi de **(WIPO) Dünya Fikrî Mülkiyet Örgütü'dür**. Bu örgüt uluslararası fikri mülkiyet haklarının korunması, bilgi paylaşımı ve iş birliğine yönelik çalışmalar yapar. Bu kuruluşa Türkiye 1976 yılında üye olmuştur.

Korsan (fikir hırsızlığı): Günümüzde yasal yollar dışında, çoğaltılan, satılan kitap, CD, kaset, bilgisayar yazılımı gibi bandrolsüz ürünlere korsan denir.

Korsan İhbar Hattı: ALO 176- Kültür ve Turizm Bakanlığı İletişim Merkezi

1982 Anayasası (Madde-64) Devlet, sanat faaliyetlerini ve sanatçıyı korur. Sanat eserlerinin ve sanatçının korunması, değerlendirilmesi, desteklenmesi ve sanat sevgisinin yayılması için gereken tedbirleri alır.

Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun bazı maddeleri:

Madde 8: Bir eserin sahibi, onu meydana getirendir.

Madde 14: Bir eserin yayımlanmasını, yayımlanma zamanını ve tarzını sadece eser sahibi tayin eder.

Madde 15: Eseri, sahibinin adı veya müstear (takma ad) adı ile yahut adsız olarak yayımlama hususunda karar vermek hakkı sadece eser sahibine aittir.

Madde 16: Eser sahibinin izni olmadıkça eserde veyahut eser sahibinin adında kısaltmalar, ekleme ve başka değiştirmeler yapılamaz.

Madde 23: Bir eserin aslını veya çoğaltılmış nüshalarını kiralamak, ödünç vermek, satışa çıkarmak veya diğer yollarla dağıtmak hakkı sadece eser sahibine aittir.

**6.SINIF 4.ÜNİTE GENEL TEKRAR VİDEOSUNU İZLEMELİK İÇİN
AŞAĞIDAKİ LİNE TIKLAYINIZ.**

<https://www.youtube.com/watch?v=6sQfiVNAh3o>